

Tárgytematika / Course Description

Művészetterápia

AKLB_TTTM127

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Borbély Károly

Félév / Semester: 2021/22/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 6/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Cél: A hallgatók pszichológiai és pedagógiai tanulmányaira alapozva létrehozni a képességek és ismeretek szintézisét úgy, hogy az iskola életében, a nevelési gyakorlatban adódó speciális helyzetek, problémák megoldásában megfelelő empátiával, érzékenységgel, hatékonysággal és kreativitással tudjon együttműködni.

Feladat: A művészi kifejezés feltáró és öngyógyító aspektusainak megismerése, értelmezése gyakorlati feladatokon keresztül. Különböző terápiai módszerek tanulmányozása, programozása, azok alkalmazási lehetőségei az iskolában, családban és a gyógyításban, a segítő pálya sokféle színterein.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Program:

Elmélet

- A művészetterápia története, előzményei.
- A művészetterápia és a művészet pszichoterápia.
- A képzőművészet terápia feltáró jellege, lehetőségei a nevelésben.
- Az alkotás öngyógyító jellege, funkciója. Az önerő mozgósítása.
- Kreatív tevékenység csoportban. Csoportterápia és műhelymunka.
- Terápiai célok és eszközök összefüggései.
- Művészetterápia a gyógypedagógiában.
- A képi kifejezés nyelvi anyaga. A kép „beszéde”.
- A képi közlés előnyei.
- Népművészet és gyógyítás.
- Receptív művészetterápia. Műalkotások a terápiában.
- A képzőművészet terápia metodikája.

Gyakorlati feladatok

- › A művészetterápiák történeti előzményei, kialakulásuk. A képi kifejezés előnyei.
- › A képzőművészet terápia helye, lehetőségei az iskola és a család életében.
3-10. Antalfai Márta művészetterápiás módszerének megismerése. Az évszakok és az életút változásai, alakulása, hatásai az érzelmekre, a személyiségre, a személyes életút megélésére.
- „Hogy érzi magát?” Különbéféle érzéseket kifejező gesztusok létrehozása színesen, ecsettel, ujjakkal, festékkel.
- Állatképek rajzolása, festése. „Milyen állat lennél, ha állat lennél?” (aktuális szelf)
- Farajok.(évszakoknak megfelelően) Milyen fa lennél, ha fa lennél? Az aktuális és a vágyott „én” megjelenési formái.
- A színek kifejező ereje, pszichés tartalmak, különféle érzelmi állapotok megjelenítése színekkel. („Énkép”; „Merülök”; „Repülés”; „Rebbenés”; „Áradás”, „Szökellés”, Elcsitulás”, „Kiérek a fénybe”, „Újjáéledés”, „Utazás” ...)

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Követelmény:

- A foglalkozásokon való részvétel és az ott készült alkotások megléte az aláírás feltételei.
- Az órákon elhangzott, vagy feldolgozott témákhoz, gondolatok valamelyikéhez, illetve az alkotás közbeni sajátélményekhez kapcsolódóan írjon egy rövid esszét! A gyakorlati jegyet ennek és a fentiek eredményeképpen alakítjuk ki.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező/ajánlott irodalom

Antalfai Márta: Alkotás és kibontakozás. A Katarzisz Komplex Művészetterápia elmélete és gyakorlata. Léleekben Otthon Kiadó. 2016.

A grafikus kifejezőmód szerepe pszichotikus betegek diagnózisában és terápiájában. Trixler Mátyás, Tényi Tamás, Gáti Ágnes. Psychiat Hung 2000, 15(4):479-482

Bagdy E.: A nonverbális pszichoterápiák. In: Nonverbális pszichoterápiák. Szerk. Juhász S. Animula Kiadó, Budapest.

Jakab Irén: Kifejezés a pszichiátriában.

Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémia Kiadó, Budapest, 2000.

Gerő Zsuzsa (2003): A gyermekrajzok esztétikuma, Budapest, Flaccus Kiadó

Halász László: Művészetpszichológia. Gondolat, 1983.

Hárdi István: A dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Budapest, 1983.

- Hermann István: A művészi élmény befogadása. A vizuális kultúráról. Bp. Kossuth K. 1982.
- Malchiodi, Cathy (2003): A gyermekrajzok megértése, Budapest, Animula
- Mérei Ferenc-V.Binét Ágnes (1970): Gyermeklélektan, Budapest, (1993) Gondolat Kiadó
- Nagy Erika (1998): Az alkotó tevékenység folyamata, kreativitás a gyermekrajzokban. In: Fejlesztő pedagógia. 9. évfolyam 6. szám p. 46-49.
- Poszler György: Katarzis és kultúra: Tanulmányok az esztétikai nevelés köréből. Tankönyvkiadó, Bp. 1980.
- Sándor Éva-Horváth Péter (1995) Képzőművészeti pedagógiai terápia. Budapest. ELTE Gyógypedagógiai Főiskolai Kar
- Sándor Éva (1996) Képzőművészeti pedagógiai terápia. In: Fejlesztő pedagógia.7. évfolyam 1. szám. p.48-59.
- Sehringer, Wolfgang-Wass Zoltán (szerk.) (2005): Lelki folyamatok dinamikája. Budapest, Flaccus Kiadó
- Székácsné Vida Mária: A művészeti nevelés hatásrendszere. Akadémiai Kiadó, Bp. 1980.
- Takács Bernadett (2001): Gyermek-játék-terápia, Budapest, Okker Kiadói Kft
- Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichológiai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2003.

Győr, 2021. szeptember 1.

PaedDr. Borbély Károly sk.
művészetterapeuta,

festőművész,
mesteroktató